

بررسی آزار و اذیت سایبری زنانی که از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند*

حسین اکباتانی^۱، محمدحسن زیرایی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۳/۲۰

چکیده

تعداد کاربران اینترنت در سرتاسر دنیا به بیشترین میزان خود در طول تاریخ رسیده است. اکثر اهالی آمریکای شمالی از کاربران اینترنت هستند و بیش از دو سوم آن‌ها از شبکه‌های اجتماعی نظیر فیسبوک، توییتر و غیره استفاده می‌کنند. شبکه‌های اجتماعی و موبایل‌ها افراد را قادر می‌سازند که در هر لحظه از مرزهای جغرافیایی گذشته و به صورت ناشناس و یا عمومی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. مطالعات اندکی بر روی آزار و اذیت سایبری انجام شده است چرا که این تکنولوژی‌ها نسبتاً جدید هستند. هدف از این مطالعه توصیفی، بررسی تجارب و رفتار زنان آمریکایی در مواجهه با آزار و اذیت سایبری از طریق انجام یک نظرسنجی الکترونیکی به صورت ناشناس است. در مجموع، ۲۹۳ زن با میانگین سنی ۲۴،۶ که در شبکه‌های اجتماعی محبوب فعالیت داشتند، در این پژوهش شرکت نمودند. اکثر شرکت‌کنندگان (۵۸،۵ درصد) اظهار داشتند که دانشجوی کالج یا دانشگاه هستند. چیزی حدود ۲۰ درصد از زنان مکرراً پیام‌های مستهجن و یا درخواست‌های مستهجن (بدون در نظر گرفتن اسپم‌ها) دریافت نموده بودند. بیش از ۱۰ درصد زنان (۳۳ نفر) پیام‌های پورنوگرافیک از سوی شخصی که نمی‌شناختند، دریافت نموده بودند. بیش از یک سوم کسانی که به نوعی مورد آزار و اذیت جنسی قرار گرفته بودند، اظهار داشتند که از دریافت چنین پیام‌هایی مضطرب گشته‌اند. در یک پنجم از این افراد تغییر در الگوهای خواب و خوراک و نیز احساس درماندگی دیده شد. در این پژوهش همچنین روش‌های پیشنهادی به منظور آموزش سلامت و امنیت شخصی افراد در فضای مجازی فراهم آمده‌اند.

واژه‌های کلیدی: فعالیت در شبکه‌های اجتماعی، آزار و اذیت سایبری، استالکینگ سایبری، آزار جنسی

مقدمه

بر اساس وزارت دادگستری آمریکا، حدود ۱۲ درصد از زنان در طول زندگی خود مورد استالکینگ^۳ قرار گرفته‌اند و حدود ۲۰ درصد از آمریکایی‌ها مورد استالکینگ‌های سایبری قرار گرفته، ایمیل‌های مکرر دریافت نموده و یا تجاربی از این دست داشته‌اند. سالانه بیش از ۱ میلیون از زنان مورد استالکینگ قرار می‌گیرند. این رقم با در نظر گرفتن موارد گزارش نشده و ابهاماتی که افراد در

Exploring cyber harrasment among women who use social media

(Sloane Burke Winkelman, Jody Oomen Early, Ashley D. Walker, Lawrence Chu, Alice Yick-Flanagan)

Universal Journal of Public Health 3(5): 194-201, 2015

10.13189/ujph.2015.030504

* ترجمه مقاله:

<http://www.hrpub.org> DOI:

۱- کارشناس ارشد مدیریت کارآفرینی و کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی

۲- کارشناس ارشد حقوق کیفری و مدرس دانشگاه

۳- استالکینگ گونه ایی آزار و اذیت اجتماعی است که در آن فرد مورد توجه شدید و وسواس گونه‌ی فرد دیگری قرار می‌گیرد.

تعریف «استالکینگ» دارند، بسیار بالاتر خواهد بود. بر اساس موسسه ملی عدالت، ۲/۳ از زنان توسط شریک زندگی‌شان مورد استالکینگ قرار گرفته‌اند و ۸۱ درصد از زنانی که توسط شریک زندگی فعلی خود و یا شریک سابقشان مورد استالکینگ قرار گرفته‌اند، مورد آزار و اذیت جسمی نیز قرار گرفته‌اند. با محبوبیت فزاینده‌ی اینترنت در سرتاسر دنیا، استالکینگ و سایر رفتارهای خشونت‌آمیز در محیط‌های مجازی ظهور کرده‌اند که به این رفتارها «آزار و اذیتی سایبری» گفته می‌شود.

پژوهش‌های مرتبط با آزار و اذیت سایبری در حال ظهور هستند و این اصطلاح به تازگی در مجلات علمی پدیدار شده است. اصطلاح «آزار و اذیت سایبری» اغلب مترادف اصطلاحاتی نظیر «آزار سایبری»، «استالکینگ سایبری» و «زورگویی سایبری» استفاده می‌شود. پژوهشگران هنوز در تعریف این اصطلاحات اجماع ندارند. بر اساس پژوهش‌های منتشر شده‌ی پیشین، آزار سایبری یک اصطلاح گسترده است که شامل اشکال مختلف رفتارهای آنلاین نظیر زورگویی سایبری، استالکینگ، درخواست‌های مستهجن و پورنوگرافی می‌شود. داویدو و دوپل، استالکینگ سایبری را به عنوان «استفاده مکرر از اینترنت، ایمیل و سایر وسایل ارتباطی الکترونیکی دیجیتال به منظور آزار رساندن، هشدار و یا تهدید یک فرد مشخص و یا گروهی از افراد» تعریف می‌کنند. «زورگویی سایبری» به عنوان «آزار رساندن عمدی و مکرر به فرد دیگری از طریق پیام الکترونیکی» تعریف می‌شود. سلونج و اسمیت، زورگویی سایبری را چنین تعریف می‌کنند: «عملی خشونت‌آمیز» و یا رفتاری که به صورت مکرر از طریق استفاده از ابزارهای الکترونیکی توسط یک شخص یا گروه بر علیه قربانی که نمی‌تواند از خود دفاع کند رخ می‌دهد. به هر روی، مشخص شده است که آزار و اذیت سایبری با استالکینگ سایبری مرتبط است.

کارهایی نظیر ارسال ایمیل، پیامک، تماس‌های تلفنی و ایجاد پست‌های مستهجن، تهدیدآمیز و آزاردهنده بر روی شبکه‌های اجتماعی و وبلاگ‌ها اغلب از سوی شرکای زندگی صورت می‌گیرد. در پژوهش صورت گرفته بر روی آزار و اذیت و استالکینگ سایبری، ابزارهای کامپیوتری و ارتباط از راه دوری که به منظور آزار و اذیت استفاده می‌شوند مشخص شده‌اند:

- کنترل ارتباطات ایمیلی
- ارسال ایمیل‌های تهدید کننده، توهین آمیز یا آزاردهنده
- ایجاد اختلال در ارتباطات ایمیلی فرد از طریق ارسال گسترده ایمیل یا ارسال یک برنامه ویروسی به وی
- استفاده از اینترنت به منظور جستجو و گردآوری اطلاعات شخصی فرد با هدف آزار وی
- ارسال مجدد ایمیل (ارسال ایمیل از طریق یک شخص سوم به صورتی که عنوان‌ها حذف شده و دنبال کردن مبدأ ایمیل غیرممکن باشد).
- ارسال اسپم
- ارسال مکرر پیام‌های متنی یا فوری
- ارسال پیام‌های نامناسب و یا استالکینگ در چت روم‌ها
- ارسال پیام‌های نامناسب و یا استالکینگ در تابلوهای اعلانات، وبلاگ‌ها و یا صفحه‌های شخصی در شبکه‌های اجتماعی
- دست‌کاری اطلاعات شخصی

تمام اشکال آزار و اذیت سایبری عمدی و بدخواهانه هستند. گوپتا اشتراکات میان اشکال مختلف آزار سایبری را چنین توضیح می‌دهد:

«...[این رفتارها] از طریق انواع مختلف رسانه‌های دیجیتالی شامل ابزار پیام‌رسانی فوری، وبلاگ‌ها، وبسایت‌ها، ایمیل، چت روم‌ها و موبایل‌ها صورت می‌گیرند و فرد می‌تواند به صورت ناشناس این حملات شرورانه و مکرر را انجام دهد. در تمامی موارد، هدف تهدید، تحقیر و آزار رساندن به قربانیان از طریق ایجاد احساس پریشانی، دستور به اطاعت پذیری از سوی قربانی، دروغ پراکنی و به خطر انداختن شرایط اقتصادی و اجتماعی قربانی می‌باشد».

با وجود ابزار فناوری مختلفی که امروزه وجود دارد (کامپیوترها، لپ‌تاپ‌ها، گوشی‌های هوشمند، نوت‌بوک‌های الکترونیکی و غیره) و ابزار ارتباطی آنلاین (اینترنت، ایمیل، وبلاگ‌ها، شبکه‌های اجتماعی همچون فیسبوک، توئیتر و غیره) دسترسی به افراد به منظور آزار و اذیت آنلاین یا استالکینگ آسان‌تر شده است. بسیاری از کاربران اینترنت اطلاعات شخصی خود را بر روی اینترنت به اشتراک می‌گذارند که این امر منجر به دسترسی آسان به این اطلاعات می‌شود. موتورهای جستجو و شبکه‌های اجتماعی قادر هستند آدرس این افراد، شماره تلفن آن‌ها، سن و فعالیت‌های عمومی‌شان در اینترنت (همچون مقالات، وبلاگ‌ها، پست‌های توئیتری، پروفایل فیسبوک، وضعیت دانشجویی در دانشگاه، وضعیت شغلی در سازمان و غیره) را شناسایی نمایند. در ازای پرداخت مبلغی پول می‌توان به اطلاعات بیشتری نیز دست یافت. در گذشته، افراد مزاحم در اینترنت از گزینه‌های کنترلی با فناوری‌های ابتدایی نظیر چک کردن هیستوری وبسایت و خواندن ایمیل‌های حذف شده استفاده می‌کردند.

به هر روی، امروزه افراد مزاحم به صورت فزاینده‌ای از نرم‌افزارهای جاسوسی پیچیده و نیز سخت‌افزارهای ورود به سیستم استفاده می‌کنند که به صورت گسترده‌ای در دسترس هستند. علاوه بر این، افراد اغلب از شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های دوست‌یابی به منظور ایجاد روابط دوستانه یا عاطفی استفاده می‌کنند. تخمین زده می‌شود که ۱۲۰۰ سایت دوست‌یابی در اینترنت وجود داشته باشد و احتمالاً ۷ درصد از افراد بزرگسال که از اینترنت استفاده می‌کنند، از کاربران این سایت‌ها هستند. در دنیایی مجازی که هیچ‌گونه محدودیتی برای تغییر هویت وجود ندارد و می‌توان به صورت ناشناس فعالیت نمود، ریسک مورد آزار قرار گرفتن زنان از آنچه ممکن است در دنیای «واقعی» پیش آید بیشتر است. بنابراین، آزار و اذیت سایبری بدل به چالشی بزرگ برای مقامات اجرایی قانون گشته است.

تعیین تعداد اعمال آزار و اذیت سایبری صورت گرفته به سه دلیل دشوار است:

(۱) در آخرین نظرسنجی ملی که درباره خشونت علیه زنان صورت گرفت، آزار و اذیت سایبری یا دیگر اشکال مرتبط با آزار سایبری مورد بررسی قرار نگرفتند. بنابراین، اطلاعات قابل تعمیم درباره این جرم در دسترس نیستند. (۲) هنوز مقدار اطلاعاتی که درباره آزار و اذیت سایبری در مجلات چاپ شده‌اند اندک می‌باشند. (۳) همانطور که پیشتر ذکر شد، اصطلاح «آزار و اذیت سایبری» مترادف با سایر اشکال آزار سایبری استفاده می‌باشد، بنابراین، آماری که مشخصاً درباره آزار و اذیت سایبری باشند مورد تردید هستند. با این حال، اسپیتزبرگ و هوبلر دریافتند که حداقل ۳۰ درصد از پاسخ دهندگان در نظرسنجی آن‌ها، شکلی از آزار سایبری را تجربه کرده‌اند. مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان دوره کارشناسی انجام شد، نشان داد که ۵۴ درصد از پاسخ دهندگان شخصی را می‌شناختند که عمدتاً از طریق موبایل، فیسبوک و ابزارهای پیام‌رسانی فوری مورد زورگویی سایبری قرار گرفته بود. در مطالعه دیگری با یک جامعه‌ی آماری متشکل از دانشجویان، این درصد کمتر بود. حدود ۱۰ درصد از پاسخ دهندگان در نظرسنجی اظهار داشتند که از سوی شریک زندگی‌شان (همسر، دوست جنسی و یا پارتنر) ایمیل‌های مکرر حاوی پیام‌های تهدیدآمیز، توهین آمیز و آزاردهنده دریافت نموده‌اند. در همان مطالعه، ۱۵-۱۰ درصد از ۳۳۹ دانشجو اظهار نمودند که ایمیل یا پیام‌هایی توهین آمیز، آزار دهنده و یا تهدید کننده دریافت نموده‌اند. بیش از ۵۰ درصد از افراد بیان داشتند که علیرغم میلشان تصاویر پورن دریافت نموده‌اند. در دیگر

مطالعات اتفاقاتی از این دست کمتر دیده شده‌اند. به عنوان مثال، در یک مطالعه حدود ۴ درصد از ۷۵۶ دانشجو اظهار داشتند که به صورت سایبری مورد آزار و اذیت و استالکینگ قرار گرفته‌اند. برخی از این ناهمخوانی‌ها در مطالعات ممکن است ناشی از فقدان یک تعریف مشخص از آزار و اذیت سایبری، ابزار و نیز احساس شرم در شرکت‌کنندگان باشد.

آزار و اذیت سایبری و دیگر اشکال آزار سایبری جرائمی هستند که عمدتاً علیه زنان صورت می‌گیرند. شواهد عینی نشان می‌دهند که زنان بیشتر از مردان قربانیان استالکینگ و آزار و اذیت سایبری هستند. بر اساس بران و لی، نزدیک به یک چهارم زنانی که از اینترنت استفاده می‌کنند، اظهار داشته‌اند که در حین چت کردن چیزهایی به آن‌ها گفته شده است که موجب ناراحتی و ترس آن‌ها شده است. با نگاهی به جمعیت نوجوان (۱۰ تا ۱۷ سال)، گزارش شد که تقریباً ۲۰ درصد از افراد درخواست‌های مستهجن دریافت نموده‌اند که در این میان تعداد دختران دو برابر پسرها می‌باشد. در مطالعه‌ای که در بریتانیا بر روی افرادی که به گمان خود مورد استالکینگ سایبری قرار گرفته بودند انجام شد، مشخص شد که تقریباً نیمی از افراد (۴۷٫۵ درصد) اظهار داشتند که مورد آزار و اذیت سایبری قرار گرفته‌اند، اما تنها ۷٫۲ درصد از این افراد حقیقتاً مورد استالکینگ سایبری قرار گرفته بودند. از موارد استالکینگ که به سازمان‌های مجری قانون گزارش می‌شوند، ۴۰ درصد شامل استالکینگ الکترونیکی از طریق ایمیل یا آزار و اذیت‌های موبایلی می‌باشد.

افرادی که فرد دیگری را مورد آزار و اذیت قرار می‌دهند، این کار را به مدتی طولانی و به صورت میانگین از ۴ ماه تا یک سال انجام می‌دهند. آزار و اذیت سایبری اغلب باعث اختلال در احساس نشاط، هویت، احساس شرافت و سلامتی زنان می‌شود. آزار و اذیت زنان ممکن است باعث عدم موفقیت آن‌ها در عرصه‌های شغلی شود چرا که مقاماتی که مسئول استخدام هستند مرتباً از موتورهای جستجو به منظور گردآوری اطلاعات درباره افراد جویای کار استفاده می‌کنند. وجود نظرات یا پست‌های منفی درباره این افراد بر روی شبکه‌های اجتماعی ممکن است موجب شود مقامات استخدام‌کننده این افراد را به کار نگیرند. علاوه بر این، فردی که مورد آزار و اذیت قرار گرفته است اغلب دچار ترس، اضطراب، بی‌قراری، بیخوابی، اختلال استرس پس از ضایعه روانی، افسردگی، بی‌اعتمادی، پارانوئا، استیصال و ناامیدی می‌شود. فرد همچنین ممکن است دچار آسیب‌های جسمی شده، در نتیجه غیبت در محل کار، مدرسه یا دانشگاه دچار خسران مادی گردد و یا مجبور به تغییر حساب ایمیل، شماره تلفن و یا حساب‌های اینترنتی شود. با این حال، ترس واقعی آن است که رفتار تهدیدآمیز و توهین‌آمیزی که از دنیای مجازی آغاز شده است به استالکینگ در زندگی واقعی برسد. اگر فرد مزاحم نام قربانی را بداند، یافتن اطلاعات شخصی وی نظیر آدرس و شماره تلفن نسبتاً آسان است.

افزایش شدید استفاده از شبکه‌های اجتماعی در دهه گذشته، باعث افزایش نرخ آزار و اذیت‌های مجازی شده است. برخی سازمانی‌های ملی و دولتی محلی، صنایع و گروه‌های کسب و کار به دنبال ابزارهای محافظتی هستند که با استفاده از آن‌ها مشتری می‌تواند آزار و اذیت‌ها را کاهش دهد. با این حال، خلاءهای موجود در شبکه‌های اجتماعی مختلف موجب شکست این ابزارها و مواجهه مشتریان با خطرات بزرگ تر می‌شود. مطالعات بسیاری بر روی استالکینگ و خشونت علیه زنان به صورت «آفلاین» انجام شده‌اند، با این حال، مطالعاتی که با تمرکز بر آزار و اذیت سایبری انجام شده‌اند بسیار محدود می‌باشند. پژوهشگران این مطالعه هیچ‌گونه نوشتاری در رابطه با نوع نگرش‌ها در قبال آزار و اذیت سایبری نیافتند و به منظور ارائه توصیه‌هایی به آموزش دهندگان، افراد فعال در حوزه عدالت کیفری و افراد فعال در سازمان‌های خدمات اجتماعی که در تلاش هستند تا از زنان در مقابل این جرم محافظت کنند، این مطالعه تشریحی و توصیفی انجام شد. اهداف این پژوهش از این قرار بودند:

(۱) بررسی پدیده آزار و اذیت سایبری و شیوع آن در میان زنانی که در شبکه‌های اجتماعی فعال هستند.

۲) ارزیابی نگرش این زنان نسبت به آزار و اذیت سایبری.

۳) مشخص نمودن آن دسته از رفتارهای آنلاین زنان که ممکن است آن‌ها را در معرض خطر آزار و اذیت سایبری قرار دهد.

۴) توصیه روش‌هایی برای برنامه‌های رشد و توسعه با هدف تأمین امنیت افراد در محیط مجازی
سوالات پژوهشی این مطالعه از این قرارند:

۱) تعریف و نوع نگرش به آزار و اذیت سایبری چگونه است؟

۲) زنان از آزار و اذیت سایبری چه می‌دانند؟

۳) زنانی که از کاربران اینترنت هستند تا چه میزان آزار و اذیت سایبری را تجربه نموده‌اند؟

روش‌شناسی

به کارگیری و نمونه‌گیری شرکت‌کنندگان

در این مطالعه روش نمونه‌گیری در دسترس به کار گرفته شد که طی آن پژوهشگران در شبکه‌های اجتماعی و عمدتاً فیسبوک به جستجوی سازمان‌ها و گروه‌هایی نظیر انجمن‌های زنان، کلوب‌های اجتماعی و افتخاری کالج، گروه‌های ملی زنان و گروه‌هایی با تمرکز بر خشونت و آزار و اذیت سایبری پرداختند. پژوهشگران گروه‌هایی را انتخاب نمودند که شبکه‌ی بزرگی از زنان را در بر می‌گرفتند تا از این طریق نرخ پاسخگویی بالاتری کسب نمایند. این گروه‌ها همچنین به افراد غیر عضو اجازه می‌دادند تا در قسمت فید خبری صفحه‌ی اینترنتی‌شان، اعلامیه و اطلاعات استخدامی منتشر کنند. پس از آنکه این گروه‌ها انتخاب می‌شدند، اعلامیه‌های مربوطه و لینک صفحه اینترنتی این پژوهش به آن‌ها ارسال می‌شد. از افراد عضو در این سازمان‌ها نیز طی ایمیلی درخواست شد تا لینکی به این مطالعه ارسال نمایند. صفحه اینترنتی این مطالعه شامل نظرسنجی، اطلاعاتی در باب اهداف آن و رضایت‌نامه آگاهانه بود. در اعلامیه مربوط به این پژوهش به طور مشخص آمده بود که این نظرسنجی با هدف بررسی آگاهی و نوع نگرش‌ها به آزار و اذیت سایبری صورت می‌گیرد. به شرکت‌کنندگان اعلام شده بود که این نظرسنجی به صورت ناشناس انجام می‌گیرد و شرکت در آن کاملاً داوطلبانه می‌باشد.

پژوهشگران افراد فعال در این سازمان‌ها را تشویق نمودند تا لینک صفحه اینترنتی این مطالعه را به سایر زنان دانشجوی ایمیل کنند. در برخی صفحات اینترنتی، لینک صفحه اینترنتی این مطالعه تا یک سال قرار گرفت. مجموع ۳۷۴ نفر در نظرسنجی شرکت نمودند. با این حال ۸۱ نظرسنجی که مردان و کودکان تکمیل نموده بودند، باطل اعلام شدند. در نتیجه، نمونه شامل ۲۹۳ زن بزرگسال (۱۸ سال به بالا) بود. مشخصات جمعیت‌شناسی شرکت‌کنندگان به صورت خلاصه در بخش بعدی آمده است.

مشخصات جمعیت‌شناختی نمونه

شرکت‌کنندگان در این مطالعه زنان ۱۸ تا ۷۰ ساله و میانگین سنی ۲۴,۶۱ سال بود. تقریباً نیمی از شرکت‌کنندگان (۴۹ درصد) در گروه سنی ۱۸ تا ۲۱ سال قرار داشتند. افراد شرکت‌کننده از نظر قومی و نژادی دارای هموزنی بوده و اکثریت آن‌ها (۷۴,۹ درصد) خود را سفیدپوست معرفی نمودند. بیش از سه چهارم شرکت‌کنندگان (۷۶,۴ درصد) در ایالات متحده متولد شده بودند. تنها ۱۲,۸ درصد از شرکت‌کنندگان به تازگی به ایالات متحده مهاجرت نموده بودند و کمتر از یک سال بود که در آمریکا سکونت داشتند. در مورد تقریباً سه چهارم شرکت‌کنندگان (۷۳,۷ درصد) حداقل یکی از والدین متولد ایالات متحده بود.

بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان (۵۸,۵ درصد) اظهار داشتند که دانشجوی کالج یا دانشگاه هستند. یک پنجم دانشجویان (۲۰,۵ درصد) دانشجوی سال اول بودند. کمتر از ۱۰ درصد (۹,۴ درصد) شرکت‌کنندگان دانشجویان فارغ‌التحصیل بودند. اکثر

شرکت‌کنندگان بیان داشتند که عضو انجمن‌های زنان نیستند. به طور کلی، شرکت‌کنندگان عضو یک شبکه اجتماعی بودند. در سال پیشین، بیش از یک چهارم (۲۸,۱ درصد) از شرکت‌کنندگان حداقل عضو یک شبکه اجتماعی شده بودند و ۱۸,۵ درصد از آن‌ها عضو هیچ‌گونه شبکه اجتماعی نشده بودند. بیش از سه چهارم (۷۶ درصد) از شرکت‌کنندگان عضو هیچ‌گونه گروه زنانی نبودند.

ابزار

پیمایش حاضر شامل سه ابزار می‌شود. ابزار اول شامل «ابزار تجارب شخصی از آزار و اذیت سایبری» است و حاوی ۶ سوال است. پاسخ دهندگان با جواب آری یا خیر به این سؤالات می‌گویند که آیا مورد یا مواردی از انواع آزار و اذیت‌های سایبری را در ۱۲ ماه گذشته تجربه کرده‌اند یا خیر (نظیر دریافت پیام مستهجن درخواست نشده، پیام پورنوگرافیک، تقاضای جنسی، تهدید آنلاین یا دریافت پیام فوری از کسی که برای پاسخ دهنده غریبه یا آشنا باشد، آزار و اذیت آنلاین در پی آزار و اذیت آنلاین). از آن کسانی که فاش نمودند که مورد آزار و اذیت سایبری قرار گرفته بودند، یک سوال دیگر نیز راجع به آثار آن رویدادها بر این افراد پرسیده شد. از پاسخ دهندگان خواسته شد تا تمام مواردی که مربوط به آن‌ها می‌شد انتخاب کنند. این موارد شامل تغییر در الگوهای خواب و خوراک، کابوس، گوش به زنگی^۴، اضطراب، درماندگی، نگرانی از بابت امنیت شخصی، و/یا شوک و ناباوری می‌شود. پژوهشگران ابزار خود را برای این منظور ساخته و روایی ظاهری و محتوایی را به وجود آوردند.

ابزار دوم برگرفته از مقیاس ۳۲ آیتمی فیلد درباره‌ی تجاوز بوده که نویسندگان پژوهش آن را حرج و تعدیل دادند تا پرسشنامه‌ی نگرش‌های مربوط به آزار و اذیت سایبری^۵ را در خود بگنجانند و شامل ۳۲ سوال آنها بسته درباره‌ی نگرش‌های پاسخ دهندگان نسبت به آزار و اذیت سایبری است [۳۲]. پس از مطالعه‌ی سناریویی درباره‌ی زنی که مکرراً پیام‌های حاوی تقاضای جنسی ناخواسته، عکس‌ها و تصاویر جنسی، و تصاویر مستهجن دریافت می‌کرد، از پاسخ دهندگان خواسته شد تا میزان موافقت خود با جمله‌ها را بر اساس مقیاس لیکرت از عدد ۱ به معنی «کاملاً موافقم» تا عدد ۶ به معنی «کاملاً مخالفم» مشخص کنند. این جمله‌ها عقاید و باورهای پاسخ دهندگان را درباره‌ی اینکه چه کسی تقصیرکار است، جرم بودن یا نبودن آزار و اذیت سایبری، داستان‌هایی که درباره‌ی فرد مجرم و قربانی گفته می‌شود منعکس می‌سازد. قضاوت درباره‌ی اصطلاح «مکرراً» در این سناریو به عهده‌ی تفسیرهای ذهنی پاسخ دهندگان گذاشته شد. نمره‌های کلی هر پاسخ دهنده در پرسشنامه‌ی نگرش‌های مربوط به آزار و اذیت سایبری محاسبه گردید. نمره‌ها از ۳۲ تا ۱۹۲ وجود داشتند که سطح دامنه‌ی تغییرات مربوط به آزار و اذیت سایبری را منعکس می‌کند. نمره‌های بالاتر حاکی از نگرش‌های سخت‌گیرانه‌تر نسبت به آزار و اذیت سایبری بودند. علاوه بر این، میانگین نمرات موافقت به صورت جداگانه برای هر سوال پرسشنامه محاسبه شد. میزان آلفای کرونباخ که همسانی درونی و هم بستگی میان آیتم‌های آزمون را برای پرسشنامه‌ی نگرش‌های مربوط به آزار و اذیت‌های سایبری می‌سنجید ۰,۷۶ به دست آمد.

جهت تکمیل ابزار سوم، ابتدا از پاسخ دهندگان پرسش شد که آیا هیچ‌وقت در کلاس‌های امنیت سایبری شرکت داشته‌اند یا خیر. سپس از آن‌ها خواسته شد تا «پرسشنامه‌ی رفتارهای مخاطره‌آمیز و ایمنی جوانه در اینترنت»^۶ را پر کنند که این پرسشنامه نیز توسط نویسندگان ساخته شده بود. این پرسشنامه شامل ۱۷ سوال آنها بسته بود که میزان نقش پاسخ دهندگان در رفتارهای آنلاین را که برای امنیت شخصی آن‌ها خطرناک محسوب می‌شد، و ۶ سوال آنها بسته که رفتارهای اینترنتی را که موجب ارتقای امنیت آنلاین در ۱۲ ماه گذشته می‌شد می‌سنجید. آیتم‌ها بر اساس یافته‌های منتشر شده در گذشته طراحی شدند. پاسخ دهندگان

4- Hyper vigilance

5- Cyber Harassment Attitudes Inventory

6- Internet Risky and Safety Behaviors Inventory

می‌بایست یکی از سه گزینه را انتخاب می‌کردند: «هرگز»، «مکرراً» و «اغلب». با جمع زدن مقادیر نقطه‌ای هر آیت، یک نمره‌ی کلی برای رفتار مخاطره‌آمیز اینترنتی به دست آمد. این نمره‌ها از ۱۷ تا ۵۱ بودند. نمره‌های بالاتر حاکی از رفتارهای مخاطره‌آمیز بیشتر در اینترنت بود. مشابهاً، یک نمره‌ی کلی برای رفتار ایمنی جویانه آنلاین محاسبه گردید. این نمره‌ها از ۶ تا ۱۸ وجود داشتند. نمره‌های بالاتر حاکی از وجود سطوح بالاتر احتیاط‌های امنیتی آنلاین بود. میزان آلفای کرونباخ برای مقیاس رفتارهای مخاطره‌آمیز و ایمنی جویانه ۰,۶۰ به دست آمد که حاکی از پایایی قابل قبول آن است. جزئیات مربوط به روش‌های جمع‌آوری داده‌ها در بخش بعدی آمده است.

روش‌های جمع‌آوری داده‌ها

تأییدیه‌ی انجام این مطالعه‌ی کمی آنلاین از هیئت بررسی رسمی^۷ در دانشگاه کارولینای شرقی گرفته شد. لینک دسترسی به این پیمایش با اعتبار یک سال در برخی صفحه‌های اینترنتی گذاشته شد. انگیزه‌های شرکت در این پیمایش شامل کارت‌های هدیه‌ی ۲۰ دلاری برای خرید از آی تونز، تارگت، یا بارنز و نوبل به انتخاب خود فرد شرکت‌کننده بود.

نتایج

تجربه‌های مربوط به آزار و اذیت سایبری و آثار روانی

وقتی که از شرکت‌کنندگان درباره‌ی تجربه‌های آنان در رابطه با اشکال مختلف آزار و اذیت سایبری در ۱۲ ماه گذشته پرسیده شد (سواى هرزنانه‌ها)، ۱۹,۹ درصد (n=۵۷) بیان کردند که مکرراً پیام‌های مستهجن ناخواسته‌ی اینترنتی از کسی که نمی‌شناختند دریافت کرده بودند. بیش از ۱۰ درصد (۱۱,۵ درصد، n=۳۳) پیام‌های های پورن، و تقریباً یک پنجم آن‌ها (۱۹,۲ درصد، n=۵۵) مکرراً تقاضای جنسی از کسی که نمی‌شناختند در اینترنت دریافت کرده بودند. در ۱۲ ماه گذشته، حداقل ۱۰ درصد (۱۲,۵ درصد، n=۳۶) از طرف کسی که نمی‌شناختند به صورت آنلاین یا از طریق پیامک یا پیام فوری تهدید شده بودند. البته در تمام موارد، مجرمان برای قربانیان ناآشنا نبودند و در واقع بیش از یک چهارم آن‌ها (۲۷,۱ درصد، n=۷۸) از طرف شخصی که می‌شناختند به صورت آنلاین تهدید شده بودند. نهایتاً، ۱۶,۱ درصد (n=۴۶) در ۱۲ ماه گذشته به صورت آفلاین و در پی آزار اذیت آنلاین مورد آزار و اذیت قرار گرفته بودند.

همانطور که در جدول ۱ نشان داده شده است، کسانی که در طول ۱۲ ماه گذشته شکلی از آزار و اذیت سایبری را تجربه کرده‌اند، دچار طیفی از علائم روانی نیز شده‌اند. سه علامت اول شامل شوک و ناباوری (۳۸,۱ درصد)، اضطراب (۳۴,۹ درصد) و نگرانی از بابت امنیت شخصی (۲۴,۶ درصد) هستند. علاوه بر این، پاسخ دهندگان از به وجود آمدن تغییر در الگوهای خواب و خوراک و همچنین احساس درماندگی خبر می‌دادند.

جدول ۱: علائم روانی که در طول ۱۲ ماه گذشته در اثر تجربه‌های آزار و اذیت سایبری بروز داشته‌اند

علامت	تعداد (n)	درصد
تغییر در الگوهای خواب و خوراک	۵۶	۲۰,۷
کابوس	۴۶	۱۷

۱۸,۵	۵۰	گوش به زنگی
۳۴,۹	۹۵	اضطراب
۲۱,۳	۵۸	احساس درماندگی
۲۴,۶	۶۷	نگرانی از بابت امنیت شخصی
۳۸,۱	۱۰۳	احساس شوک و ناباوری

تنها دو یافته‌ی قابل توجه در مورد تجربه‌های آزار و اذیت سایبری مشاهده شد: سن و دانشجو بودن یا نبودن. بر اساس یک تجزیه و تحلیل آزمون تی، کسانی که اظهار کرده بودند در طول ۱۲ ماه گذشته از طریق پیامک یا پیام فوری توسط شخصی آشنا تهدید شده بودند ($m=26,59$) در مقایسه با کسانی که در این حوزه قربانی نشده بودند ($23,92$)، سن ایشان به لحاظ آماری و به میزان قابل توجهی بالاتر بود ($t = 2.18, df = 276, p < .05$). دوماً، یک رابطه‌ی آماری قابل توجه میان دانشجو بودن و دریافت تقاضای مکرر جنسی از طرف افراد ناآشنا در اینترنت و دانشجو نبودن مشخص شد ($r = -.16, p < .01$). بنابراین، به نظر می‌رسد کسانی که دانشجو نبودند به کمتر تقاضای جنسی آنلاین در طول ۱۲ ماه گذشته دریافت کرده بودند.

نگرش‌ها به سمت آزار و اذیت سایبری

روایی و ساختار عاملی

به طور کلی، پرسشنامه‌ی نگرش‌های مربوط به آزار و اذیت سایبری که بر اساس جرح و تعدیل ابزار فیلد به دست آمد، حاکی از یک همسانی درونی نسبتاً خوب است که آلفای کرونباخ آن $0,76$ تعیین شد. یک تحلیل عاملی جداگانه از مؤلفه‌های اصلی پاسخ‌های ATR و سپس چرخش‌های واریمکس انجام گردید. حاصل تحلیل عاملی، هشت فاکتور با مقادیر ویژه‌ی بزرگتر از ۱ بود. مشخص شد که تمام هشت عامل قابل تفسیر و همچنین دارای تعداد متغیر کافی با بارهایی به قدر کافی ($> \pm 0.30$) بوده که تفسیر و متعاقباً امتیازبندی را مجاز می‌کند. این عوامل مسبب $61,1$ درصد از واریانس بودند. مشابه یافته‌های فیلد [۳۳]، عامل ۱ به آیت‌هایی می‌پردازد که توجه آن‌ها معطوف به مسئولیت زن در پیشگیری از آزار و اذیت سایبری است (زن‌های «خوب» آن نوع رفتارهایی را که آنی در سناروی یک تجربه کرد تجربه نمی‌کنند). عامل ۲ دارای همبستگی با آیت‌هایی بود که بیان می‌کنند زن مسئول تحریک آزار و اذیت سایبری است (زن‌هایی که مثل آنی هستند می‌توانند با پست کردن عکس‌های خود موجب تحریک رفتارهایی شوند که در سناریو توضیح داده شد). عامل ۳ شامل آیت‌های بسیاری است که به رفتار مجرمانه و نحوه‌ی تنبیه کسانی که در این رفتار دست دارند می‌پردازد. عامل ۴ دارای آیت‌هایی است که بیان می‌کنند آزار و اذیت سایبری بیشتر یک کنش یا تخلیه‌ی جنسی است تا یک عامل اذیت و آزار. عامل ۵ به مردهایی مربوط می‌شود که از آزار و اذیت به عنوان شکلی از قدرت و کنترل بر گیرندگان [پیام‌ها] استفاده می‌کنند. عامل ۶ مربوط به نظام قانونی و هر فعلی می‌شود که باید در مورد مرتکبین اجرا شود. عامل ۷ به مسئله‌ی قربانی شدن زنان می‌پردازد و در نهایت عامل ۸ دارای همبستگی با رفتارهای مورد انتظار زنان و مردان در رابطه با آزار و اذیت سایبری است.

رفتارهای مخاطره‌آمیز و ایمنی جویانه در اینترنت

اکثراً ($96,5$ درصد، $n=279$) هیچ‌گاه در کلاس‌های امنیت سایبری شرکت نکرده بودند. هرچند، پاسخ دهندگان کلاً با سطوح بالایی از رفتارهای مخاطره‌آمیز اینترنتی سر و کار نداشتند، چرا که متوسط نمره $24,06$ بود (انحراف معیار $=3,90$). سپس فراوانی‌های

هر یک از رفتارهای مخاطره‌آمیز اینترنتی محاسبه شد تا درکی از رفتارهای مخاطره‌آمیز پاسخ دهندگان به دست آمده و سهم هر یک آن‌ها مشخص شود. داده‌های جدول ۲ خلاصه‌ای از رفتارهایی است که زنان بالغ در اینترنت درگیر آن‌ها بوده و مخاطره‌آمیز محسوب می‌شوند. یک چهارم از نمونه‌ی پژوهش اظهار داشتند که در طول ۱۲ ماه گذشته یک عکس تحریک‌آمیز یا شهوت‌انگیز از خود روی اینترنت پست کرده‌اند، و بیش از ۱۰ درصد از افراد این نمونه بیان کردند که با ملاقات حضوری و رودررو پس از چند بار ارتباط موافقت کرده‌اند.

جدول ۲: رفتارهای مخاطره‌آمیز در اینترنت در ۱۲ ماه گذشته

درصد	تعداد (n)	نوع رفتار مخاطره‌آمیز در اینترنت
۵۴,۴	۱۶۳	ارسال نام و نام خانوادگی در پروفایل‌های اینترنتی با دسترسی باز برای عموم مانند فروم‌های گفتگو، تابلوهای پیام، بلاگ‌ها، و/یا چت روم‌ها
۵۷,۹	۱۷۳	ارسال اطلاعات مخاطبی خود (مثلاً شماره موبایل، شماره تلفن منزل، آدرس ایمیل، شهر و استان) در اینترنت
۹۴,۷	۲۸۲	ارسال یک عکس عادی از خود روی اینترنت
۲۵,۴	۷۶	ارسال عکسی از خود که تحریک‌آمیز یا شهوت‌انگیز محسوب می‌شود
۴,۳	۱۳	ایجاد نامی که می‌تواند برای آدرس ایمیل تحریک‌آمیز باشد
۹۸,۴	۹۵	قابل نمایش کردن پروفایل خود برای تمام کاربران اینترنتی
۳۷,۱	۱۱۱	ایجاد یک آدرس ایمیل که جنسیت را مشخص کند
۲۸,۲	۸۴	دعوت شخصی ناشناس به شبکه‌ی اجتماعی خود
۵۶,۴	۱۶۸	پذیرش شخصی ناشناس در شبکه‌ی اجتماعی خود
۷,۸	۲۳	ورود به یک اتاق چت سکسی
۱۳,۴	۴۰	موافقت کردن با ملاقات حضوری یک نفر تنها پس از چند بار ارتباط اینترنتی
۱۸,۹	۵۶	دانلود کردن عکس‌های پورن از وبسایت‌های پورن
۲۵,۷	۷۴	صحبت با شخصی ناشناس راجع به موضوعات حساس (مثل، سکس، روابط، و غیره)
۳۳,۵	۹۶	پاسخ به ایمیل افراد ناشناس
۶۸,۱	۱۹۵	درج کردن برنامه‌های خود روی اینترنت (مثلاً امروز یا این هفته چه کارهایی خواهید کرد)
۸,۳	۲۴	استفاده از وبکم برای صحبت با شخصی ناشناس در اینترنت
۱۲,۸	۳۷	قبول انتقال فایل یا باز کردن لینک برای افراد ناشناسی یا کسانی که به آن‌ها اعتماد ندارید

تعداد کل پاسخ دهندگانی که دارای رفتارهایی بودند که موجب ارتقای امنیت در هنگام کار با اینترنت می‌شود ($m=12,81$)، انحراف معیار ($=2,18$)، سپس فراوانی‌های هر یک از رفتارهای ایمنی جویانه در اینترنت محاسبه گردید تا درکی از رفتارهای ایمنی جویانه‌ی پاسخ دهندگان به دست آمده و سهم هر یک از آن‌ها مشخص شود. داده‌های جدول ۳ خلاصه‌ای از رفتارهایی است که معتقد هستند

به تضمین وجود اندازه‌ای از امنیت در هنگام استفاده از اینترنت کمک می‌کند. اکثریت پاسخ دهندگان (۹۵ درصد) اظهار داشتند که در هنگام استفاده از شبکه‌های اجتماعی، تنظیمات را طوری تغییر می‌دهند که تنها پس از تأیید بشود فردی را به شبکه‌ی خود بیفزایند. بیش از ۷۵ درصد از پاسخ دهندگان از برنامه‌های فیلترینگ در کامپیوترهای خود استفاده می‌کردند، و تنها ۵۰ درصد از آن‌ها از اسم‌هایی استفاده می‌کردند که جنسیت آن‌ها را مشخص نمی‌کرد یا اینکه اسم‌های خنثی [نه زنانه نه مردانه] در اتاق‌های چت ساخته بودند.

جدول ۳: رفتارهای ایمنی جویانه در طول ۱۲ ماه گذشته

درصد	تعداد (n)	نوع رفتار ایمنی جویانه در اینترنت
۴۲,۰	۱۲۶	عوض کردن آدرس ایمیل
۷۷,۹	۲۳۲	استفاده از برنامه‌ی فیلترینگ روی کامپیوتر
۵۰,۲	۱۴۴	ایجاد یک نام خنثی [نه مردانه و نه زنانه] یا عاری از توصیفات برای استفاده در اتاق‌های چت (یعنی به هیچ طریقی جنسیت، هویت و ... شما را نشان ندهد)
۹۵,۱	۲۷۳	تغییر تنظیمات سایت شبکه‌ی اجتماعی به نحوی که فقط با تأیید شما افراد بتوانند به شبکه‌ی شما اضافه شوند
۷۴,۵	۲۱۴	بررسی کارکرد سایت‌های شبکه‌های اجتماعی پیش از ملحق شدن به آن‌ها
۸۸,۱	۲۵۲	به‌روزرسانی نرم‌افزارهای فایروال، ضد جاسوسی، ضد ویروس

یک متغیر که به طور خاص به آن پرداخته شد، میزان کلی ارتباط با رفتارهای مخاطره‌آمیز در اینترنت بود. آن دسته از پاسخ دهندگانی که در آمریکا متولد نشده بودند ($m=24,87$)، انحراف معیار=۳,۹۲) در برابر سائیرینی که بومی آمریکا بودند ($m=23,80$)، انحراف معیار=۳,۶۴) با سطوح بالاتری از رفتارهای مخاطره‌آمیز در اینترنت سر و کار داشتند.

بحث و بررسی

بر اساس جستجو‌هایی که در زمان انتشار این پژوهش در پایگاه‌های داده انجام شد، این پژوهش جز معدود پژوهش‌هایی است که شرکت‌کنندگان خود را از میان شبکه‌های اجتماعی جلب کرده و تنها مطالعه‌ای است که از این روش برای بررسی آزار و اذیت سایبری استفاده کرده است. این پژوهش به لحاظ جلب شرکت‌کننده از درون یک شبکه‌ی اجتماعی منحصر به فرد بود. مطالعات دیگر آزار و اذیت سایبری را در بین زنان بررسی کرده‌اند اما از شبکه‌های اجتماعی به منظور پیاده‌سازی ابزار پیمایش در آن‌ها استفاده نشده است.

بسیار درصد از نمونه‌ی پژوهش ($n=57$) نوعی از آزار و اذیت ناخواسته‌ی سایبری را تجربه کرده بودند. یافته‌های ما کمتر اما به یافته‌های اسپیتزبرگ و هوبلر [۱۳] نزدیک است. طبق گزارش ایشان و بر اساس فراوانی داده‌ها، حداقل ۳۰ درصد از پاسخ دهندگان پیمایش آن‌ها، نوعی از آزار و اذیت ناخواسته‌ی سایبری را تجربه کرده بودند. شرکت‌کننده‌های پژوهش آن‌ها شامل دانشجویان دانشگاهی بودند درحالی‌که شرکت‌کننده‌های پژوهش ما از درون شبکه‌های اجتماعی جلب شده‌اند. بیش از ۲۵ درصد از شرکت‌کننده‌ها در پژوهش حاضر توسط شخصی آشنا تهدید شده بودند که این موضوع حاکی از شیوع بیشتر این رفتار در مقایسه با

یافته‌های مطالعه‌ی فین [۱۹] مبنی بر ۱۰ درصد است. در طول ۱۲ ماه گذشته، ۲۵ درصد از نمونه اظهار داشتند که یک عکس تحریک‌آمیز یا شهوت‌انگیز از خود روی اینترنت ارسال کرده بودند، و بیش از ۱۰ درصد نمونه موافقت کرده بودند تا تنها پس از چند ارتباط اینترنتی با شخصی ملاقات رودررو داشته باشند. این یک موضوع امنیتی قابل ملاحظه است. اکثر پاسخ دهندگان عنوان کردند که از اقدامات امنیتی نظیر برنامه‌های فیلترینگ، تنظیمات حریم شخصی، هویت‌های ساختگی، حفظ محرمانگی رمز عبور، و غیره جهت محافظت از هویت و امنیت خود استفاده می‌کردند. اما از طرف دیگر، عکس‌های تحریک‌آمیز روی اینترنت ارسال یا تنها پس از چند ارتباط اینترنتی با ملاقات رودررو موافقت می‌کردند و به همین سبب خود را در معرض خطر آزار و اذیت سایبری یا تعرض فیزیکی قرار می‌دادند. بنابراین، تلاش‌های آموزشی در آینده باید شامل سناریوهایی جهت بحث و برجسته کردن خطر این رفتارها باشد.

علاوه بر این، بیش از یک سوم از کسانی که نوعی از آزار و اذیت سایبری را تجربه کرده بودند دچار حس اضطراب شده بودند، و یک پنجم آن‌ها متوجه تغییر در الگوهای خواب و خوراک خود و احساس درماندگی به خاطر آزار و اذیت‌ها شده بودند که این امر تبعات روانی آزار و اذیت سایبری را نشان می‌دهد.

جدول ۴: رفتارهای توصیه شده‌ی امنیتی

۱	اطمینان یابید که بروز رسانی خودکار سیستم عامل و فایروال فعال باشد
۲	استفاده از برنامه‌های امنیتی شامل نرم‌افزارهای آنتی ویروس و ضد جاسوسی، و عضویت در آپدیت های امنیتی
۳	اجرای اسکن کامل سیستم حداقل یک بار در ماه
۴	باز نکردن پیوست‌ها یا کلیک کردن روی لینک‌هایی که از طرف افراد ناشناس ایمیل شده است
۵	دوست نشدن با افراد ناشناس در سایت‌های شبکه‌های اجتماعی
۶	به اشتراک نگذاشتن بیش از حد اطلاعات شخصی (نام کامل، آدرس، کار و غیره)
۷	استفاده از رمز عبور که حداقل دارای هشت کاراکتر و عدد و نشانه باشد و تغییر دادن مرتب آن‌ها
۸	استفاده از یک روتر برای دسترسی به اینترنت - زیرا یک فایروال ضمنی ایجاد می‌کند که از این طریق ربات‌ها نمی‌توانند به طور مستقیم به دستگاه شما دسترسی پیدا کنند
۹	استفاده نکردن از یک پسورد برای تمام حساب‌ها و استفاده از رمزهای عبور مشکل‌تر در انجام معاملات مهم‌تر نظیر بانکداری اینترنتی
۱۰	عدم اتصال به اینترنت از طریق یک اتصال وایرلس که فاقد رمز عبور باشد
۱۱	عدم ارسال اطلاعات حساس به وبسایت‌هایی که با https شروع نمی‌شوند
۱۲	زمانی که یک ایمیل دریافت می‌کنید، پیش از هر کاری ببینید که آیا آن ایمیل از طرف آن فرستنده است یا از طرف یک وانمودگر

اگرچه نمونه‌ی پژوهش نمره‌ی کل پایینی در رابطه با رفتارهای مخاطره‌آمیز اینترنتی به دست آورد، اما در دو ناحیه زنان نمره‌ی بالایی داشتند. یک چهارم زنان تحقیق ($n=73$) اظهار داشتند که در طول ۱۲ ماه گذشته، یک عکس شهوت‌انگیز یا تحریک‌آمیز از خود روی اینترنت ارسال کرده بودند، و ۱۰ درصد ($n=29$) با ملاقات رودررو تنها پس از چند ارتباط ایمیلی موافقت کرده بودند و

بنابراین ریسک قربانی شدن را افزایش داده بودند. آموزش درباره‌ی آزار و اذیت سایبری و استراتژی‌های پیشگیری باید زود آغاز شود. آموزش بیشتر درباره‌ی آزار و اذیت سایبری و امنیت هم برای زنان و هم برای مردان و به ویژه برای زنان جوان از مقطع دبستان ضروری است زیرا امروزه کودکان کم‌سالتر نیز از اینترنت استفاده می‌کنند. ممکن است درک کافی در مورد همیشگی بودن چیزهایی که روی اینترنت پست می‌شود یا درباره‌ی آسیب‌پذیری در برابر قربانی وجود نداشته باشد. آموزش به منظور کاهش رفتارهای مخاطره‌آمیز باید نه تنها موجب آگاهی درباره‌ی مسئله‌ی آزار و اذیت سایبری شود، بلکه باید موجب تغییر نگرش‌ها نیز گردد. در سال ۲۰۰۹، تقریباً ۹۶ درصد از افراد نسل وای^۱ عضو یک شبکه‌ی اجتماعی بودند و پیش‌بینی می‌شود که این درصد در سال ۲۰۱۰ دوباره افزایش داشته باشد [۳۴]. با آنکه اینترنت امکان تعامل و معاشرت اجتماعی بیشتر را فراهم می‌کند، اما این افزایش ارتباطات ریسک‌هایی نیز به همراه دارد. در رابطه با دیگر اشکال خشونت، زنان ترغیب می‌شوند که در کلاس‌های دفاع شخصی و دوره‌های جرأت‌ورزی شرکت کرده و در ارتقای امنیت شخصی پیشگام باشند. همین موارد را می‌توان برای افزایش آگاهی از ریسک‌های موجود در دنیای مجازی ذکر کرد؛ خصوصاً اگر زنان جوان دانشجو به غلط احساس کنند که در به اشتراک گذاری اطلاعات شان به صورت آنلاین از طرف سیستم دانشگاهی یا سرویس ایمیلی امنیت دارند. زنان دانشجو ممکن است به خاطر مجزا یا کنترل شده به نظر رسیدن فضای دانشگاه، خود را مصون بدانند. به عنوان مثال، در رابطه با فیسبوک ممکن است زنان جوان احساس کنند که اطلاعات و پست‌های آن‌ها فقط می‌تواند توسط کسانی که در شبکه‌ی اجتماعی آن‌ها هستند قابل دسترسی باشد، درحالی‌که همیشه این‌طور نیست. مکانیزم‌های امنیتی در اینترنت در جدول ۴ ترسیم شده‌اند. یافته‌های پژوهش حاضر موید نیاز به برنامه‌های پیشگیری امنیتی هدفمند برای دانشجویان است. پیشگیری‌های نوآورانه‌ی مبتنی بر فن آوری نظیر کمپین‌های امنیتی در وبسایت‌های اجتماعی (فیسبوک، توئیتر، و غیره) و کمپین‌های پیام‌رسانی پیامکی با موضوع کنترل رفتارها یا کنترل آزار و اذیت سایبری می‌توانند موثر باشند. برنامه‌های پیشگیری و توسعه‌ی محتوای درسی با موضوع سلامت شخصی برای پرداختن به این مسائل جهت ارتقای تشخیص تعاملات مناسب و ترغیب روابط سالم در بین دانشجویان ضروری است. علاوه بر این، سیاست‌های حمایتی و اصلاحی باید به منظور محافظت از اطلاعات الکترونیکی و شخصی در نظر گرفته شود.

این پژوهش محدودیت‌ها خود را دارد. جامعه‌ی آماری پژوهش نمی‌تواند نمایانگر جمعیت زنان آمریکا باشد زیرا جامعه‌ی هدف پژوهش متشکل از سازمان‌های زنان مانند گروه‌های ضد خشونت بود که در فیسبوک حضور داشتند. این موضوع را می‌توان مشخصاً در توزیع سنی و قومی نمونه مشاهده نمود. بنابراین، نتایج تحقیق را نمی‌توان به کل جمعیت زنان تعمیم داد. علاوه بر این، پژوهش حاضر به شدت مبتنی بر داده‌هایی بود که توسط خود افراد گزارش می‌شد و بنابراین سوگیری پاسخ‌های داوطلبانه راجع به آزار و اذیت سایبری، کسانی را که عقاید یا تجربه‌های سختی در رابطه با این موضوع حساس داشتند به درستی نمایندگی نمی‌کند. علاوه بر این، در نمونه‌گیری ارجاعی توسط افراد این سازمان‌ها ممکن است تخمینی فراتر از حد واقعی درباره‌ی شیوع آزار و اذیت سایبری زنان برآورد شده باشد، زیرا ممکن است زنان دوستان و اعضای خانواده‌ی خود را که قربانی آزار و اذیت سایبری بوده‌اند برای شرکت در این پژوهش تشویق کرده باشند. هرچند، این مطالعه در پژوهش‌های محدود در این زمینه سهم خواهد داشت و اولین پژوهشی

۱- توضیح مترجم: نسل وای یا نسل ایگرگ که با نام نسل هزاره نیز شناخته می‌شود، به نسلی می‌گویند که پس از نسل ایکس و پیش از نسل زد زاده شده‌اند. بر سر این موضوع که تولد نسل وای در چه زمانی آغاز شده و کی به پایان رسیده‌است، هیچ اجماعی وجود ندارد. برخی صاحب‌نظران بر این باورند که تولد نسل وای در جایی در اواخر دهه ۱۹۷۰ یا اوایل دهه ۱۹۸۰ آغاز شده و در اوایل دهه ۲۰۰۰ به پایان رسیده است. نسل وای اولین نسلی است که والدینشان از آن‌ها کمک می‌گیرند. برای نمونه پدر خانواده در انتظار فرزندش است تا وی برای او دی وی دی پلیر را راه اندازی کند. (منبع: ویکی‌پدیا)

است که نگرش‌های زنان را به آزار و اذیت سایبری می‌سنجد. همچنین اولین پژوهشی است که از وبسایت‌های شبکه‌های اجتماعی به عنوان منبع اطلاعاتی خود استفاده می‌کند. علاوه بر این، این مطالعه‌ی پابلوت می‌تواند مبنایی برای اولاً تحقیقات بیشتر درباره‌ی موضوع آزار و اذیت سایبری و دوماً مطالعات جامع‌تر باشد که از نمونه‌های آماری متنوع‌تر شامل زنان و مردان استفاده کنند.

نتیجه‌گیری

این پژوهش اکتشافی به بررسی میزانی که زنان در فضای سایبری آزار و اذیت می‌شوند، یعنی همان رفتارهای مجازی که آن‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد می‌پردازد و مبنایی برای تحقیقات آتی را فراهم می‌کند. بر اساس گزارش جدید نیلسون [۳۴]، فعالیت در شبکه‌های اجتماعی به یک جز اساسی در تجربه‌ی مجازی در جهان تبدیل شده است. در حقیقت، دو سوم تمام کاربران اینترنتی به طور روزانه با شبکه‌های اجتماعی سر و کار دارند و خیلی‌ها روزانه بارها از سکوه‌های اجتماعی مانند فیسبوک و توییتر دیدن می‌کنند. رسانه‌های ارتباطی مجازی می‌تواند به زنان کمک کنند تا قلمروی نفوذ خود را افزایش دهند، به اطلاعات بیشتری دسترسی پیدا کنند، خلاقیت خود را افزایش دهند، و در استفاده از فن آوری اعتماد به نفس پیدا کنند [۲۲]. اینترنت و رسانه‌های اجتماعی در عصر دیجیتال در همه جا وجود دارند. در نتیجه، افراد باید در مورد راه‌های تقویت امنیت در فضای اینترنت، راه‌های حفاظت از هویت و ردپای دیجیتال خود، و کارهایی که باید در صورت مواجهه با آزار و اذیت سایبری انجام دهند آموزش ببینند. بنابراین مهم است که مربیان بهداشت، مشاوران، مددکاران اجتماعی، و دیگر دست‌اندرکاران این مسئله‌ی مربوط به بهداشت عمومی را در نظر گرفته و از قانون‌گذاری‌های بازدارنده‌ی آزار و اذیت سایبری حمایت کرده و انواع و اقسام آزار و اذیت سایبری را جرم بشناسند.